

SUMMARY

of

DRAFT

ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT

&

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT PLAN

for

**TIKAK OPENCAST PROJECT
(0.20 MTY)**

of

**NORTH EASTERN COALFIELDS
COAL INDIA LIMITED**

January, 2008

Prepared By –

**ENVIRONMENT DIVISION
CENTRAL MINE PLANNING & DESIGN INSTITUTE LTD.
GONDWANA PLACE, KANKE ROAD,
RANCHI – 834008 (JHARKHAND)**

অসমীয়া অনুবাদ

ৰাজহুৱা শুনানিৰ প্ৰতিবেদন

পৰিচয় :

প্ৰতিবেদনৰ উদ্দেশ্য :

ট্ৰিপ আৰু ট্ৰিক মুক্তখনিয়েই বৰ্তমান উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰৰ মুখ্য উৎপাদনক্ষম মুক্তকয়লাখনি। ট্ৰিপ মুক্তখনিৰ পৰা বৰ্তমান নিষ্কাশিত হাৰত আৰু ৩/৪ বছৰমানহে কয়লা নিষ্কাশিত কৰিব পৰা হ'ব। গতিকে দেখাযায় অদূৰ ভৱিষ্যতে ট্ৰিপ মুক্তখনি বন্ধ হোৱাৰ পথত, আৰু ট্ৰিক খনিৰ পৰা ১.২ - ১.২৫ লাখ টন নিষ্কাশিত হাৰে প্ৰায় ১২ - ১৫ বছৰ মানলৈকে কয়লা নিষ্কাশিত কৰিব পৰা যাব। গতিকে প্ৰস্তাৱিত মুক্তখনি প্ৰকল্পৰ পৰা ট্ৰিপ মুক্তখনি বন্ধহৈ হানি পৰা উৎপাদন বহুপৰিমাণে পূৰন কৰিব পৰা যাব বুলি আশা কৰা হৈছে।

পৰিচয় :- ট্ৰিক সমপ্ৰসাৰিত মুক্তখনি তিনিচুকীয়া জিলাৰ মাকুম কয়লাক্ষেত্ৰৰ উত্তৰ-মধ্যাঞ্চলত অৱস্থিত। এই কয়লাক্ষেত্ৰৰ ওচৰৰ ৰেলষ্টেচন লিডু। লিডু ৰেলষ্টেচন প্ৰকল্পটোৰ পৰা ৩ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত উত্তৰ-পূৱ সীমান্ত ৰেলৱেৰ ডিব্ৰুগড়-তিনিচুকীয়া-লেখাপানী লাইনত অৱস্থিত। ৰাষ্ট্ৰীয় পথ নং ৩৮ এই প্ৰকল্পৰ পৰা ৩.৫ কিঃমিঃ দূৰত্বত পূৱৰ পৰা পশ্চিমলৈ গৈছে যিয়ে প্ৰকল্পটোক দেশৰ অন্যপ্ৰান্তৰ লগত সংলগ্ন কৰিছে।

যোগাযোগৰ ঠিকনা :-

মুখ্য মহাপ্ৰকল্পক,

উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰ,

ডাকঘৰ : মাৰ্ঘেৰিটা, জিলা : তিনিচুকীয়া (অসম)

পিন : ৭৮৬১৮১

দূৰভাষ : ০৩৭৫১-২২০৩২৯, ২২০২২৯

ভৌগলিক অৱস্থান :

অক্ষাংশ : ২৭° ১৫' ৰ পৰা ২৭° ২৫'

দ্রাঘিমাংশ : ৯৫° ৪০' ৰ পৰা ৯৫° ৫'

ভাৰতীয় ভূতাত্ত্বিক জৰীপ বিভাগৰ টপ'চিট নং :

উচ্চতা : সাগৰপৃষ্ঠৰ ১৫০ মিটাৰৰ পৰা ১৫৫ মিটাৰ উচ্চতাত অৱস্থিত।

সৰ্বমুঠ খনিৰ আৱৰ্তিত মাটিৰ কালি - ১৯২ হেক্টৰ।

প্ৰকল্পৰ বৰ্ণনা : (প্ৰযুক্তি আৰু কাৰ্য্যপ্ৰণালী)

এই প্ৰকল্পৰ কয়লাৰ স্তৰ অতিমাত্ৰা হেলনীয়া আৰু প্ৰায় ৭০ মিটাৰ গভীৰতা আৰু প্ৰায় ২৫০ মিটাৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তৃত। আৰু খনি উচ্চতা প্ৰায় ২২৫ মিটাৰৰ পৰা ৪২৫ মিটাৰ পৰ্য্যন্ত প্ৰায় ১.৫ কিলোমিটাৰলৈকে বিস্তৃত। পূৰ্বনা ভূগৰ্ভ খনিৰ উপস্থিতিয়ে কয়লা উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়াত ভালেখিনি অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিছে। তাৰোপৰি বাৰিষা কালত অতিমাত্ৰা বৰষুণ হোৱাৰ বাবে উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়া স্থগিত ৰখা হয়।

এই অংশৰ কয়লাস্তৰ খলাবমা আৰু গুড়িসদৃশ আৰু আৱৰ্জনা কঠিন বালি, শিল আৰু অন্য গেদীয়শিলৰ অৱকায়, গতিকে কৃত্ৰিম বিস্ফোৰণৰ প্ৰয়োজন হয় এই আৱৰ্জনা আতৰাৱলৈ। তিনিটা কয়লাস্তৰৰ পৰা বছৰি ২ মিলিয়ন মেট্ৰিকটন কয়লা আৰু কিছুমান বেঞ্চৰপৰা বছৰি প্ৰায় ২.৪৪ মিলিয়ন মেট্ৰিকটন আৱৰ্জনা আতৰুৱাৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। ৩.৭ - ৪ ঘনমিটাৰ ক্ষমতাৰ হাট্টড্ৰলিক চ'ভেলৰ সৈতে ৩৫ টন ক্ষমতা ৰ'দ ডাইৰ আৰু ২.৭ - ২.৮ ঘনমিটাৰ ক্ষমতাৰ ডিজেল বেকহ'ৰ সৈতে ৩৫ টন ক্ষমতাৰ ৰ'দ ডামপাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হব কয়লা উৎপাদন ও আৱৰ্জনা আতৰুৱাৰ বাবে।

পাৰিপাৰ্শ্বিকতা বিৱৰণ :

এখন ঠাইৰ পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ বৈশিষ্ট সেই ঠাইৰ পানী, বায়ু, মাটি আৰু শব্দৰ তীব্ৰতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। বায়ুত থকা আন প্ৰদূষিত দ্ৰব্যৰ দ্বাৰা বায়ুৰ গুণাগুণ নিৰ্ণয় কৰা হয়। জৈৱ-ৰাসায়নিক চৰিত্ৰৰ দ্বাৰা মাটিৰ গুণ নিৰ্ণয় কৰা হয়। শব্দৰ কম্পনাংক মূল্যৰ দ্বাৰা শব্দৰ প্ৰদূষণ নিৰ্ণয় কৰা হয়।

এই প্রতিবেদন দাখিল কৰাৰ আগতে জানুৱাৰী, ২০০৭ ৰ পৰা মাৰ্চ, ২০০৭ লৈকে মাটি, বায়ু আৰু পানীৰ নমুনা পৰীক্ষা/গৱেষনা কৰা হৈছে।

সঞ্চালিত বায়ুৰ গুণাগুণ :

Respirable Dust Sampler সহায়ত পাৰিপার্শ্বিক বায়ুৰ গুণাগুণ নিৰীক্ষণ কৰা হৈছে, আৰু ইয়াৰ সহায়ত ছট নিৰ্দ্দষ্ট স্থানত SPM, RPM, SO₂ আৰু NO₂ নিৰ্ণয় কৰা হৈছে। এই স্থানত RPM গঢ়তা ক্ৰমে ২৭ ৰ পৰা ৪৮ আৰু ২৪ ৰ পৰা ৬২ লৈ পোৱা গৈছে। অন্তঃস্থলী আৰু বহিঃস্থলীৰ কাৰনে ইয়াৰ গঢ়তা ক্ৰমে ১৯-৪২, ৩৯-৪৬, ৫০-৯২, ৪৭-৯১ পোৱা গৈছে। এই মূল্যাংক নিৰ্দ্ধাৰিত মূল্যসূচীৰ ২০০ (খনি এলেকা) আৰু ১০০ (আৱাসিক এলেকা) তকৈ কম। উল্লেখিত পৰীক্ষণৰ স্থানসমূহত SPMৰ গঢ়তা (mg/m³) অন্তঃস্থলীত ক্ৰমে ৬৪-৯৬ আৰু ৫৯-১১০ আৰু বহিঃস্থলীত যথাক্ৰমে ৪১-৯৪, ৩৯-৮৬, ৫০-৯২ আৰু ৪৭-৯১। মূল্যাংক ভাৰতীয় নিৰ্দ্ধাৰিত মূল্যাংক ৫০০ (খনি এলেকা) আৰু ২০০ (আৱাসিক এলেকা) তকৈ বহু কম বুলি দেখা যায়। উল্লেখিত পৰীক্ষণ স্থানসমূহত SO₂ আৰু NO₂ ৰ গঢ়তা (mg/m³) অন্তঃস্থলীত যথাক্ৰমে ১১-২৮, ১২-৩১ আৰু ১০-২৬, ১৪-৩৬ আৰু বহিঃস্থলীত ইয়াৰ গঢ়তা যথাক্ৰমে ৯-২১, ১০-২৯ আৰু ৬-২৫, ১২-৩৪ আৰু ১০-২৬, ১৫-৩০ আৰু ৮-২৭, ১১-২৯। এই মানসমূহ ভাৰতীয় বিধিৰ অনুমোদিত মান (mg/m³) ১২০ আৰু ৮০ তকৈ কম।

সুক্ষ্ম বায়ুমণ্ডলীয় তথ্য :

সুক্ষ্ম বায়ুমণ্ডলীয় তথ্য সমূহ RMC গুৱাহাটী আৰু IMD ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। আনহাতে ট্ৰিক সইসাৰিত মুক্তখননৰ বাবে থলুৱাভাৱে সংগ্ৰহীত তথ্যসমূহ স্বাভাৱিক দেখা গৈছে।

পানীৰ গুণগততা :

পৰীক্ষণৰ বাবে সংগ্ৰহীত ৫টা উৎসৰ ১টা বৰ্তমানৰ ট্ৰিক মুক্তখনন অঞ্চলৰ পৰা, ৩টা সমতল অঞ্চলৰ আৰু ১টা ট্ৰিকমুক্তখননৰ খোৱাপানীৰ নমুনা পৰীক্ষাৰ

পাছত সন্তোষজনক স্থিতিত পোৱা গৈছে আৰু এই পানীৰ নমুনা জৈৱিক আৰু অজৈৱিক পদাৰ্থৰ পৰা মুক্ত পোৱা গৈছে।

শব্দৰ প্ৰাৱল্য :

জৰীপ চলোৱা সৰ্বমুঠ ৬টা পাৰিপাৰ্শ্বিক অঞ্চলত শব্দৰ মাত্ৰা সন্তোষজনক আৰু নিৰ্ধাৰিত মাত্ৰাৰ ভিতৰত পোৱা গৈছে।

ভূমিৰ গুণৰক্ষতা :

টিকক মুক্তখননৰ ১টা অন্তঃস্থলী আৰু ২টা বহিঃস্থলী অঞ্চলৰ ০ - ৩০ ছেঃমিঃ, ৩০ ছেঃমিঃ - ৬০ ছেঃমিঃ আৰু ৬০ ছেঃমিঃ - ৯০ ছেঃমিঃ গভীৰতাৰ পৰা তিনিটা ভূমিৰ নমুনা পৰীক্ষণৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। নমুনা সমূহৰ ৰসায়নিক আৰু দানাৰ জোখ বিশ্লেষণ কৰা হৈছিল।

উদ্ভিদ আৰু জীৱৰ জৰীপ :

উদ্ভিদ আৰু জীৱজগতৰ জৰীপৰ বাবে Botanical Survey of India, Zoological Survey of India আৰু পূৰ্বতে বিভিন্ন প্ৰতিস্থানে এই অঞ্চলত চলোৱা জৰীপ আৰু ২০০৭ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ পৰা ২০০৭ চনৰ মাৰ্চ মাহলৈকে চনোৱা ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ণৰ সহায় লোৱা হৈছে। সামগ্ৰীকভাৱে এই অঞ্চলৰ উদ্ভিদ আৰু জীৱজগতৰ গাঁথনি যথেষ্ট ভাল আৰু চুবুৰীয়া অঞ্চলবোৰৰ লগত তুলনীয়।

আৰ্থ-সামাজিক দৃশ্যপট :

অধ্যয়নৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত অঞ্চলটো মূলতঃ অৰ্ধ চহৰ আৰু গাঁৱৰ এক সংমিশ্ৰণ। অঞ্চলটোৰ অধিবাসী সকল প্ৰধানতঃ অনুসূচিত জাতি, অনুসূচিত জনজাতি আৰু অন্যান্য পিচপৰা জাতি সমূহক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। অঞ্চলটোৰ অধিবাসী সকলৰ বেচিভাগৰে মাতৃভাষা অসমীয়া। স্বাক্ষৰতাৰ হাৰ সন্তোষজনক। খনিত কৰ্মৰত শ্ৰমিকসকলৰ বাদে অন্য অধিবাসী সকলৰ জীৱিকা কৃষি। মূল কৃষি হৈছে ধান। অধিবাসী সকলৰ খোৱাপানীৰ উৎস সমূহ হ'ল - নাদ, দমকল আৰু ক'ল ইণ্ডিয়াৰ তৰফৰ পৰা পাইপযোগে যোগানধৰা পানী। এই অধ্যয়নৰ বাবে প্ৰয়োজনীয়

তথ্যসমূহ জৰীপ তথ্য আৰু ২০০৭ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ পৰা ২০০৭ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ মাজত চলোৱা অধ্যয়নৰ পৰা লোৱা হৈছে।

আনুমানিক পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ ফলত হব পৰা প্ৰভাৱ আৰু তাৰ নিৰাময় বায়ু

প্ৰদূষণৰ উৎস :

বায়ু প্ৰদূষণৰ মূল উৎস সমূহ :

- (১) মুক্তখনিত সংঘটন হোৱা ড্ৰিলিং, বিস্ফোৰণ, কয়লা নিষ্কাশন প্ৰথা।
- (২) খনিৰ পৰা কয়লা কঢ়িয়াই কয়লা দ'মত জমা কৰা ইত্যাদি।
- (৩) কয়লা দ'মত হোৱা বিভিন্ন কৰ্ম।
- (৪) কয়লা দ'মৰ পৰা ৰেলৱে চাইডিংলৈ কয়লা কঢ়িওৱা কৰ্ম।
- (৫) ৰেলৱে চাইডিংত কয়লা জমা ৰখা আৰু ৰেলৱে ৱাগনত কয়লা ভৰ্তি কৰ্ম।

বায়ু উপযুক্তকৰণ আৰু পৰিচালন প্ৰক্ৰিয়া :

ড্ৰিলিং যন্ত্ৰসমূহত ধূলিকনা ঢাকি ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰা হব যাতে ধূলিকনা উৎপাদন ও বায়ুমণ্ডললৈ সিচৰিত হোৱা হ্রাস পাব। বিস্ফোৰণৰ সময়ত উপযুক্ত ব্যৱস্থা লোৱা হব যাতে ধূলিকনাৰ উৎপাদন হ্রাস পায়। ধূলিকনা উৎপন্ন হোৱা ঠাই সমূহত ধাৰাবাহিকভাৱে পানী ছটিওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হব। খনি সাংগঠনিৰ চাৰিওফালে এক সেউজীয়া বেষ্টিনী সৃষ্টি কৰা হব।

পৰ্য্যবেক্ষণ :

FMD মডেল ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰমানিত কৰা বায়ুৰ গুণাগুণ (SPM, SO₂ আৰু NO_x ৰ মূল্যাংক কেন্দ্ৰীয় পৰিবেশ আৰু বন মন্ত্ৰালয়ে ধ্যাৰ্য্যকৰা মূল্যাংকৰ তলত থাকিব লাগে) বিশেষ পৰিৱৰ্ত্তন নহয় বুলি অনুমান কৰা হৈছে। তাৰোপৰি এই প্ৰদূষিত মূল্যাংক বহিঃস্থলীত অলপহে উদ্ধিত হয়। এই প্ৰস্তাৱিত খনি প্ৰকল্পত পৰিৱৰ্ত্তনৰ বিশেষ পাৰ্থক্য নপৰিব যদি সকলো সতৰ্কতামূলক ব্যৱস্থা দায়িত্ব সহকাৰে পালন কৰে।

পানী (গুণাগুণ, পৰিচালন ব্যৱস্থা/বৈশিষ্ট্য)

পানীৰ গুণাগুণ তলত উল্লেখিত কাৰনৰ দ্বাৰা পাৰ্থক্য আহিব পাৰে :

- খনিৰ উৎপত্তি পানী পাইপৰ দ্বাৰা নিষ্ক্ষেপিত হৈ বহিঃউৎসৰ পানীৰ সৈতে মিলি।
- আৰু কাৰখানাৰ পকীতল ধুই উৎপন্ন হোৱা পানী বহিঃউৎসৰ পানীৰ সৈতে মিলন হোৱাৰ ফলত।
- খনি আৰু কাৰখানাৰ লেতেৰা পানী পৰিশোধন প্ৰকল্প (Effluent Treatment Plant) আৰু গেদৰ ঠেকত (Settling Tank) বিভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা শোধন কৰি বহিঃউৎসৰ পানীত (নদী, নলা ইত্যাদি) মুক্ত কৰি দিয়া হব।

শব্দ প্ৰদূষণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ পৰিচালন :

বিস্ফোৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত সকলো খনিবনুৱাক উপযুক্ত স্থানত ৰখা হব যাতে তেওঁলোকে বিস্ফোৰণৰ সময়ত উৎপন্ন হোৱা অতি তীব্ৰ শব্দৰ পৰা আতৰি থাকে। অতি তীব্ৰ শব্দৰ উৎপত্তি নহবলৈ কম পৰিমাণে বিস্ফোৰণ সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰা হব। তীব্ৰ শব্দ বিয়পি নপৰিবলৈ এক বেষ্টনীৰ সৃষ্টি কৰা হব, আৰু প্ৰতিকূল শব্দৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ খনি বনুৱাক ৰক্ষাকাৰি সজুলি (Protective Device) যোগান ধৰা হব। তাৰোপৰি আন্তঃ আৱৰ্জনাৰ দম আৰু সেউজীয়া বেষ্টনীয়ে বহুপৰিমাণে শব্দৰ তীব্ৰতা নাশ কৰে।

উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ :

চৰকাৰী বণ বিভাগৰ আদেশ ও নিয়মানুসৰি উদ্ভিদ ৰোপনৰ ব্যৱস্থা কৰা হব। আৰু সেয়েহে প্ৰকল্প অৱস্থাৰত অৱস্থাত উদ্ভিদ ও প্ৰাণীৰ উপযুক্ত সংৰক্ষণ হব।

অৰ্থ-সামাজিক ব্যৱস্থা - প্ৰস্তাৱিত প্ৰকল্পৰ দ্বাৰা ওচৰৰ অঞ্চলসমূহ অৰ্থনৈতিক দিশত উপকৃত হব। তাৰোপৰি কিছুলোক কামত নিয়োজিত হব। তাৰোপৰি প্ৰকল্পই আগবঢ়োৱা আন্তঃগাঠনিৰ দ্বাৰা কাষৰ গাঁও ৰাইজ উপকৃত হব।

ভূমি সইদ ব্যৱস্থাপনা - এই প্ৰকল্পৰ বাবে মুঠ ১৯২ হেক্টৰ মাটিৰ প্ৰয়োজন হব। খনিকৰণ, আৱৰ্জনাৰ দ'ম, আন্তঃগাঠনি আদিৰ বাবে মাটিৰ গুণাগুণ অৱনমিত হব। খনন কাৰ্য্যৰ পূৰ্বে আৰু শেষত ব্যৱহাৰ হব লগা মাটি তালিকা আকাৰে দেখুওৱা হৈছে।

খনন কাৰ্য্যৰ সময়ত ব্যৱহৃত মাটি		খনন কাৰ্য্যৰ পাছত ব্যৱহৃত মাটি	
বিৱৰণ	মাটিকালি (হেক্টৰ)	বিৱৰণ	মাটিকালি (হেক্টৰ)
(১) সম্ভাৱ্য খনন প্ৰক্ৰিয়াত ব্যৱহৃত মাটি	৭২.০	পুনঃসংশোধন ও আন্তঃ দ'ম (Dump) জলাশয় (Water body)	৫৮.৫ ৮.৫
(২) খনিৰ পৰিসীমা - ৰাস্তা-পথ, বিদ্যৎ যোগান ব্যৱস্থাত ব্যৱহৃত মাটি	৩৫.০	প্ৰদেশ চৰকাৰক দিবলগীয়া মাটি ৰাস্তা-পথ, দাঁতিকাষৰীয়া ঠাইত সেউজীকৰণ	৩১.০ ৪.০
বহিঃ দ'ম (External Dump)	৮৫.০	বহিঃ দ'ম (External Dump) সেউজীকৰণ	৮৫.০
সেউজ পথাৰ আৰু সুৰক্ষা পথাৰ		সেউজ পথাৰ	৫.০
মুঠ	১৯২.০	মুঠ	১৯২.০

অন্য প্ৰক্ৰিয়া পৰ্যবেক্ষণ :

ট্ৰিপ আৰু ট্ৰিক মুক্তখনিয়েই বৰ্তমান উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰৰ মুখ্য উৎপাদনক্ষম মুক্ত কয়লাখনি। ট্ৰিপ খনিৰ পৰা নিষ্কাশিত হাৰত আৰু ৩/৪ বছৰমানহে কয়লা নিষ্কাশিত কৰিব পৰা যাব। গতিকে দেখা যায় অদূৰ ভৱিষ্যতত ট্ৰিপ মুক্তখনি বন্ধ হোৱাৰ পথত আৰু ট্ৰিক খনিৰ পৰা ১.২ - ১.২৫ লাখ টন নিষ্কাশিত হাৰে প্ৰায় ১২-১৫ বছৰ মানলৈকে কয়লা নিষ্কাশিত কৰা যাব। গতিকে প্ৰস্তাৱিত মুক্তখনিৰ পৰা ট্ৰিপ মুক্তখনি বন্ধহৈ হানি হব পৰা উৎপাদন বহুপৰিমাণে পূৰণ কৰিব পৰা যাব বুলি আশা কৰা হৈছে। এই প্ৰকল্পত গতানুগতিক ভাবে ব্যৱহৃত চ'ভেল - ডাইৰ ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা কয়লা নিষ্কাশিত আৰু আৱৰ্জনা পৰিহাৰ কৰা হব।

পাৰিপাৰ্শ্বিক পৰ্যবেক্ষণ কাৰ্য্যকৰ্ম :

সময় ভিত্তিত পৰ্য্যাবৰণ পৰ্য্যবেক্ষণ কাৰ্য্যকৰ্ম গ্ৰহণ কৰা হব। প্ৰত্যেক ঠাই প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পৰাকৈ বায়ু, পানী আৰু মাটিৰ নমুনা লৱা হব আৰু সেই নমুনা সমূহ উপযুক্ত চৰকাৰী স্বীকৃত স্থানত পৰীক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হব।

Parameters পৰ্য্যবেক্ষণ :

Ambient বায়ুৰ ধৰ্ম, পানীৰ ধৰ্ম, ভূমিতলৰ পানী আৰু শব্দৰ লেভেল যাতে নিৰ্দ্ধাৰিত মানৰ সৈতে সমিল থাকে তৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হব।

উদ্ভিদ ৰোপণ :

উদ্ভিদ ৰোপণ আৰু ডাঙৰ দীঘল হোৱাৰ ব্যৱস্থা ও সংৰক্ষণ উপযুক্ত ভাবে লোৱা হব। চৰকাৰী বণবিভাগৰ দিহা পৰামৰ্শ সততে লৈ থকা হব।

ভূমি পুনঃসংস্থাপন :

আৱৰ্জনা খননকাৰ্য্য, পুৰনা গাত ভৰ্তিকৰণ আৰু উদ্ভিদ ৰোপণ কৰা হব পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপনাৰ নিয়মানুসৰি।

স্বাস্থ্য (Health)

চৰকাৰী নিয়মানুসৰি স্বাস্থ্যৰ যতন লোৱা হব সকলো খনি বনুৱাৰ বাবে। এই সুবিধা বৰ্তমানে উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰৰ আন প্ৰকল্পত প্ৰযোজ্য হৈ আছে।

পাৰিপাৰ্শ্বিক বাজেট :

পাৰিপাৰ্শ্বিক বাজেট তলত উল্লেখ কৰা হৈছে।

(১)	মূলধন প্ৰয়োগ	...	২৪০.০০ লাখ টকা
(২)	পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপন (প্লেণৰ বাবদ)	...	২০.০০ লাখ টকা
(৩)	খনি বন্ধৰ ফাণ্ড	...	১.০০ টকা প্ৰতি টনৰ হিচাপত

উপৰঞ্চি অধ্যয়ন :

ৰাইজৰ সৈতে আলোচনা আৰু পৰামৰ্শ গ্ৰহন।

তলত উল্লেখিত সমূহ তথ্য ৰাজহুৱা শুনানিকৰণৰ পাছত নিবেদিত কৰা হব।

- বিজ্ঞাপনৰ তাৰিখ
- বিজ্ঞাপন দিয়া বাতৰি কাকতৰ নাম
- সভাপতি আৰু সদস্যৰ নাম (Public Hearing)
- আলোচনাত অংশ গ্ৰহনকৰা ৰাইজৰ সংখ্যা
- লীজত থকা অঞ্চলৰ পৰা অহা মানুহৰ সংখ্যা
- সাৰাংশ

সম্ভাব্য বিপদ নিৰূপণ (Risk Assessment)

তলত উল্লেখিত নিয়ম অনুসৰি সম্ভাব্য বিপদ নিৰূপণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

- চিনাকীকৰণ ও সম্ভাব্য বিপদ নিৰূপণ।
- সম্ভাব্য বিপদৰ পৰা ধন-সহিতি আৰু জনসাধাৰন ৰক্ষা কৰাৰ উপায়।

বিপদমুক্ত খনন কাৰ্য্যৰ বাবে তলত উল্লেখিত ব্যৱস্থাতে নিৰ্ধাৰণ কৰা নিয়ম অনুসৰি কাৰ্য্যৱলী সম্প্ৰদান কৰা হব।

- বিস্ফোৰণ প্ৰক্ৰিয়া, বিস্ফোৰক সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ, Slope failure, Barbed Wire Fencing, সুৰক্ষা নিয়মাবলী, খনি জল প্লাৱন (Inundation) জুই, পোহৰ ব্যৱস্থা, যোগাযোগৰ ব্যৱস্থা, ট্ৰেইনিং, চিকিৎসা ইত্যাদি।

প্ৰকল্পৰ লাভালাভ :

সম্ভাব্য ঠিকক সম্প্ৰসাৰিত মুক্তখনিৰ পৰা ইয়াৰ আশেপাশে বসবাস কৰা লোকসকল আৰ্থিক ও সামাজিক ভাৱে উপকৃত হব।

- পাৰ্থিৱ আন্তঃগাথনিৰ উন্নয়ন।
- সামাজিক আন্তঃগাথনিৰ উন্নয়ন।
- আংশিক নিবনুৱা সমস্যা দূৰীকৰণ।
- চৰকাৰী গৃহলৈ ৰাজহ।
- বেআইনী খনন কাৰ্য্য বন্ধ হব।
- খনন কাৰ্য্যৰ শেষত সেউজীয়া বেঙনীৰ বৃহৎ উন্নতিকৰণ।

পৰিবেশ প্ৰৱন্ধনৰ পৰিকল্পনা :

পৰিবেশ প্ৰৱন্ধনৰ সফলতা কেৱল মাত্ৰ এই কাৰ্য্যত নিয়োজিত ব্যক্তিসকলৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰে বৰং ই নিৰ্ভৰ কৰে এই কাৰ্য্য সম্পাদন কৰিবৰ বাবে স্থাপন কৰা সক্ৰিয় সংস্থাগত গাঠনিৰ ওপৰত। ইয়াৰ প্ৰধান উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল :-

পৰিবেশ সংৰক্ষণ আৰু ৰক্ষাৰ উপায়সমূহ -

- (১) পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহ উপযুক্তভাৱে নিৰীক্ষণ।

(২) গছ-গছনি ৰোপণৰ জৰীয়তে এটা সেউজীয়া বেষ্টনী তৈয়াৰ কৰা।

(৩) ভূমি সংৰক্ষণৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা।

এই পৰিযোজনাৰ গৰাকী উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰৰ কৰ্তৃপক্ষই ইতিমধ্যে এজন মুখ্য মহাপ্ৰৱন্ধকৰ নেতৃত্বত এটা পৰিবেশ কোষ গঠন কৰি দিছে। এই কোষে উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰৰ বিভিন্ন পৰিযোজনা সমূহত প্ৰয়োজন সাপেক্ষে প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধাসমূহ প্ৰদান কৰিব।

পৰিবেশ প্ৰৱন্ধনৰ সমস্ত দায়িত্ব প্ৰধানকৈ মুখ্য মহাপ্ৰৱন্ধকৰ ওপৰত ন্যস্ত থাকিব আৰু তেখেতক এটি অহঁতাসম্পন্ন আৰু প্ৰশিক্ষিত দলে সকলো ধৰণৰ সহযোগিতা আগবঢ়াব। সামগ্ৰিকভাৱে পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ সকলো কাৰ্য্য-কলাপ, প্ৰদূষনৰোধৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থা সমূহৰ সকলোবোৰ প্ৰতিস্থানৰ মূৰব্বী বিষয়াই সততে দৃষ্টি ৰাখিব। পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা অনুমোদিত ব্যৱস্থাপালী সমূহ কাৰ্য্যগ্ৰহণ কৰাৰ মূল দায়িত্ব ন্যস্ত থাকিব নিৰ্দিষ্ট প্ৰকল্প অধিকাৰীজনৰ ওপৰত। তেখেতক এটি অহঁতাসম্পন্ন আৰু প্ৰশিক্ষিত সহকৰ্মীৰ দলে সততে সহায় কৰিব। উত্তৰ-পূৱ কয়লাক্ষেত্ৰ, মাৰ্ঘেৰিটাই পৰিবেশ সংক্ৰান্ত কৰ্ম আৰু দায়িত্ব নিষ্ঠাৰে সৈতে নিৰ্বাহ কৰিব।

পাৰিপাশ্ৰ্বিক তথ্যকোষৰ গঠন :

(১) অন্য উপযুক্ত সংস্থাৰ সৈতে আলোচনাৰ জৰীয়তে সূক্ষ্ম পৰিবেশ প্ৰৱন্ধনৰ পৰিকল্পনা তৈয়াৰ কৰিব।

(২) পৰিবেশ সংৰক্ষণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহ উপযুক্তভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব আৰু পাৰিপাশ্ৰ্বিক পৰিবেশ বিনষ্ট নহবলৈ প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

(৩) পাৰিপাশ্ৰ্বিকতা ৰক্ষাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থা সমূহ যাতে সময়মতে কাৰ্য্যগ্ৰহণ হয় তাৰ বাবে উপযুক্ত দৃষ্টি ৰাখিব।

(৪) কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক পাৰিপাশ্ৰ্বিক আৰু বণ বিভাগৰ মন্ত্ৰালয় আৰু কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক প্ৰদূষন নিয়ন্ত্ৰণ বৰ্ডৰ লগত সঘনে যোগাযোগেৰে প্ৰদূষন ৰোধ কৰাৰ সমগ্ৰ ব্যৱস্থা হাতত ল'ব।